

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Imenitni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenski ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

„Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročilna doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.“

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisana in zadostno frankovana. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K. Poština plačana v gotovini.

P. V. B.:

Pariško pismo.

(Vivianijeva misija. — Francoska Stoletnica Napoleonove smrti.

Ko so Francozi spoznali, da se politika Združenih držav prav malo zanima za evropske in posebno francoske razmere, so napravili to, kar dela dandanes vsaka država, ki hoče pri kateri drugi nekaj več doseči kakor s kako suho noto: poslali so moža, ki naj bi vzbudil zanimanje za Francijo in njene težnje ne samo v vladnih krogih, ampak tudi v širših masah ljudstva, in ta mož je bil minister René Viviani. Viviani se je pred mesecem dni vrnil po končani misiji v Francijo in danes je že možno deloma pregledati, kaj je dosegel s svojim propagandnim potovanjem. V dveh zadnjih ni dosegel ničesar: ni mogel prepričati washingtonske vlade o potrebi, da podpiše Versailleski mir in da vstopi v Ligo narodov. Vključ temu neuspehu je pa prinesel Viviani prav dobre novice Franciji in drugim zaveznikom: Amerika izraža prav razločno svoje simpatije zaveznikom in se hoče udeleževati aktivno in oficijsko vseh konferenc, ki se tičejo urejanja Evrope. Pomagati hoče zaveznikom, da prisilijo Nemčijo, plačati, kar je dolžna, pa tudi pri ekonomski ureditvi, ki je potrebna za popolno upostavljanje svetovne varnosti. Faktično hočejo Združene države, ne da bi sprejele Versailleski mir, v praksi priznati določbe tega miru in, ne da bi vstopile v Ligo narodov, boriti se za cilje, ki jih imajo ustanoviti te Lige. In tako so Francozi zadovoljni z uspehi Vivianijeve misije, kajti forma amerikanskega sodelovanja je stranska stvar, glavno je definitivna zagotovitev, da Amerika sodeluje z zavezniki.

Med tem ko so si Francozi na eni strani tako zagovarjali amerikansko pomoč, imajo pa na drugi strani neprilike z Anglijo in njeno politiko, ki hodi druga pota kot francoska, ker ima druge interese. Angliji je vse »business«, trgovati hoče z Nemčijo, ker ji to nese, zato je z njenega stališča potrebno, da ima Nemčija močno industrijo, zato hoče Nemčiji ohraniti šleske premostitve... in pri tako različnih nazorih in interesih je sodelo-

vanja Francije in Anglije precej težavno.

Kakor pa francoska zunanja politika zavzema glavno mesto v zanimanju Francozov, v javnem življenju in torej tudi v listih, tako je notranja politika skoraj popolnoma zginila s pozorišča, in to že dolgo. Treba je že res vzeti v roke kakšen prav zakonit revolverski listič, da najdemo v njem notranje politične prepire. Idealne razmere, na katere posebno mi Jugoslovenci lahko gledamo z zavistjo! To je naprava vojna. Takrat, ko so stale nemške čete, vse uničujoč in žažgajoč, pred vrati Pariza, so pozabili Francozi na notranje boje, čutili so se vsi drug bližje drugemu, čutili so, da so samo Francozi in da gre za bito ali ne biti, in iz tega občutka se je rodil oni nadčloveški odpor, kateremu se čudi vse svet. Pokazalo so, da niso degenerirani narod, kakor so Nemci ob vsaki priliki naglašali, ampak da so ravno tako jaka in trpežna rasa, kakor druge. Vključ vojnim izgubam na ljudeh in premoženju Francija ni bila nikdar tako močna kakor ravno sedaj. Vojna je prenovila in oživila mišljenje naroda, dvignila narodno zavest, zbližala stranke in tako omogočila krepko zunanjo politiko.

V zvezi s tem je tudi pojemanje revolucionarne, to je komunistične ideje. Slednji pojav je splošen v Evropi: leta 1919 je bil socializem in sindikalizem v Franciji skoraj vsemogočen, danes je njegov vpliv prav minimalen; v Rusiji je Lenin prisiljen obnoviti principe kapitalistične družbe; v Nemčiji so revolucionarni principi vzeli za loten konec; v Italiji in Španiji je meščanska vojna — med fašisti in komunisti oziroma med »somaten« in anarhisti — zelo neugodna za revolucionarce. Ko je bil pred kratkim v Franciji mobiliziran letnik 19., za slučaj pohoda v Ruhrsko ozemlje, so komunisti izdali parolo, da nihče ne sme k vojakom, kajti »mobilizacija je vojska«, in nabili tozadevne oglase. Uspeha niso imeli prav nobenega, po celi državi se je mobilizacija izvršila v najlepšem redu, kar je zo-

lo značilno. Nato so priredili v Parizu protestno zborovanje, po katerem je prišlo do boja s policijo, a v pol ure je bil vzpostavljen red. S pojemanjem revolucionarne ideje seveda ni rečeno, da je mrtva, možen je preporod, ako se bodo znale delavske organizacije otestiti praznih, brezsmiselnih formul in prilagoditi svoje delovanje realnosti.

V čas prenapetosti zunanje politike, ko si je vsa francoska javnost stavila vprašanje, ali bo Nemčija sprejela pogoje zaveznika, ultimata ali ne, sta padla dva narodna praznika: stoletnica Napoleonove smrti in praznik Jeanne d'Arc, ki sta se oba praznovala po vsej Franciji oficijsko in na prav slovesen način. Da je slavila Francija Napoleona, enega izmed največjih svojih sinov, je razumljivo. A slava ga ni samo kot vojskovodjo, temveč predvsem kot zakonodajca in organizatorja, kot moža, ki je uredil in moderniziral deželo in v neredu revolucije po dolgih letih škandaloznega gospodarstva kraljeval, ki so jo privedli na rob propada, postavil temelj močnega moderne Francije. In vključ nasprotju nekaterih ozkosrčnih duhov, ki ne morejo pozabiti starih zmot in preprirov, se je vlada Republike čisto nepristransko udeležila stoletnice, ki je v resnici slavila pred vsem Francijo v najslavnejšem njenih sinov.

Praznik Jeanne d'Arc se je prvič slavil kot narodni praznik in prvič kot oficijski praznik, a ne toliko kot verski praznik svete Jeanne d'Arc, temveč kot praznik osvoboditeljice Francije izpod njega jarma. »Jeanne la bonne Lorraine qui a boutée les ennemis hors la France«. Slavnost v Parizu se je izvršila na place des Pyramides okoli njenega spomenika. Trg je bil lep okrašen, častno stražo pri spomeniku so tvorili mornarski strelci in infanteristi z zastavami, med oficijskimi osebnostmi, ki so prisostvovali slavju, so bili razni generali, pariški guverner, zastopnik predsednika republike, razni ministri oziroma njih zastopniki, predsednik zbornice, mnogo poslancev, mestnih svetnikov itd. Slavnostni govor je imel minister notranjih zadev v imenu vlade in podpredsednik mestnega sveta v imenu mesta Pariza. Na predvečer je bil slavnostni sprejem po mestu.

Glavno slavlje se je pa vršilo v mestu Orléansu, ki ga je Jeanne d'Arc osvobodila na večer 7. maja leta 1429 in s svojimi četami vokalala vanj. Orléansko slavlje je imelo pred vsem cerkveni značaj, udeležilo se ga je mnogo škofov, kardinal Lucon, rimski knezoškof in papežev legat, kardinal Granito di Belmonte. V imenu vlade je govoril justični minister Bonnevay med drugim sledeče:

»Francoska Republika bo od sedaj naprej vsako leto slavila Jeanne d'Arc na dan osvoboditve Orléansa in združuje z narodnim praznikom prostosti narodni praznik patriotizma. Francoski patriotizem je obramba zoper sovražnike in dve slavni mesti bosta ostali za vekomaj njen simbol: v 15. stoletju Orléans, v 20. Verdun. Nad

nemirnim svetom, polnim političnih, socijalnih in narodnih bojev, se visoko dviga današnja Francija, pomlajena po zmagi, ponosna na složnost svojih otrok. Ona je slava in pravica. Noče uničiti svojega sovražnika, v imenu pravice pravi: naj se razoroži, naj se kazni, naj popravi. Ona je brez sovraštva, če tudi ni brez ran. Ne išče, da bi go spodovala, ona razsvetljuje. Noben narod se nima bati, da bi bil prisiljen živeti v njeni senci: ona je luč, ki nima sence. To moč svetlobe ima od ene in nedeljive duše svojega naroda, enotnosti, ki se je preizkusila v vojni, potrdila v miru.

Tako je sveta Jeanne d'Arc od sedaj naprej kot svetnica, devica-mučenica in osvoboditeljica domovine najpopolnejša osebnost v ženskem Panteonu.

Politične vesti.

— **Vladna kriza?** »Epoha« piše: »V zadnjem času se je mnogo govorilo o rekonstrukciji vlade, ali to ni obična rekonstrukcija, ki bi se imela izvršiti samo z izmenjavo brez spremembe političnega kurza. Stvar je mnogo resnejša. V radikalnih krogih vlada nezadovoljstvo proti sedanjim predstavljajem radikalne stranke v vladi in z gotovostjo se celo zahteva sprememba ustavne politike. V zadnjem času se je pojavila med radikali resna struja, ki je hotela spraviti Stojana Protiča na mesto ministra notranjih del. Povsem naravno je, da bi to povzročilo temeljne spremembe v vladi ter popolnoma porušilo vse odnose z demokracijo. Zato so Pašičevi pristali z vso odločnostjo nastopili proti temu in, kakor se zdi, tudi zmagali. Zadnje dni pa je izročila struja nezadovoljstva Pašiču pismo zahtevo, ki jo je podpisalo okrog 30 radikalnih poslancev. Naj se izvrši izmenjava oseb v vladi in da se da mesto v vladi mladim in sposobnejšim močjem. V kolikor bo Pašič ugodil tem zahtevam, se ne ve, gotovo je samo toliko, da se bodo v vladi izvršile neke osebne spremembe. Dasi vlada ne stoji na tako sigurnih nogah, kakor je stala zedekoma, vendar smo po informacijah, ki jih imamo, v položaju ugotoviti, da je kriza izključena in da je nemogoča, dokler se ne sprejme ustava.

— **Proti novi stanovanjski naredbi** je zavzela Zveza društev hišnih posestnikov odločno odklonilno stališče ter se je obrnila brzojavno na vse merodajne faktorje v centralni vladi s protestom in prošnjo, naj bi se nova naredba ne objavila in uveljavila, ker je ne le proti interesom najemnikov, nego tudi hišnih posestnikov. Brzojavke so se

odposlale ministrom in poslancem ter tudi ministrskemu predsedniku. Naš list je takoj po objavi vsebine te nove stanovanjske naredbe izrazil svoj dvom, da-li je od nje pričakovati izboljšanja razmer ter smo opozorili, da so v njej nekatere določbe naravnost monstruozne. Naredba se je koncipirala brez sodelovanja Zveze društev hišnih posestnikov, ki posreduje danes pri po-verjeništvu za socialno skrb, da bi se nekatere tehnično nelzvršljive določbe preuredile.

— **Zapisrega novega vojnega ministra.** Včeraj ob 10. je ministrski predsednik zapisregel novega vojnega ministra genera Hadžića.

— **Proti zlorabi imena naše države.** V ministrskem svetu se je govorilo o tem, kako nekateri listi zlorabljajo ime naše države. Odločilo se je, da se bo v prihodnje proti takim listom nastopalo z vso zakonito strogostjo.

— **Koroško vprašanje in naša zunanja politika.** Sarajevski »Jugoslovenski List« piše pod naslovom Za rešitev našega zunanje politike med drugim: Jugoslovenci smo v zadnjem času doživeli precej razočaranje v zunanji politiki. Večkrat slišimo prijazne besede antantinih političnih in vojaških krogov, toda kdaj? Tedaj, ko se za temni politični horizont, ko se računa, da bi mogli biti Jugoslovenci avantgarda za interese vevseli. Te sirenske glasove smo slišali, ko se je govorilo o veliki ofenzivi proti boljševikom, te glasove slišimo tudi sedaj, ko grozijo Avstriji, da bodo Jugoslovenci zasodili Koroško, ako Avstrijci ne prenehajo z agitacijo za združitev z Nemčijo. Veliki del Koroške pripada po narodnem, zgodovinskem in gospodarskem pravu

Dr. Vojeslav Molč:

XIX. umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu.

Razstava, ki je bila otvorjena binkočno nedeljo, bi morala biti živ memento naši javnosti — sredi prozaičnega vršča naše vsakdanjosti, ki je takšna, da pač lahko pospešuje vse drugo, samo ne mirnega kulturnega delovanja. Razstava je dokaz, da nič ne more preprečiti in zatreti ustvarjanja, izvirajočega iz resne, odločne volje. Na njej sicer niso zastopani vsi naši umetniki, vendar pa so zastopane vse glavne struje našega slikarstva in kiparstva ter nam nudijo vpogled v vse one težnje, ki tvorijo danes vsebino naše umetnosti.

Za marsikoga je sicer bržkone težko ustvariti si enotno predstavo o »modernej umetnosti«, če vidi pred sabo notranje tako različne umetnike, kakršne so na pr. slike Vavpotiča in Tratnika, Kosa in obeh Kraljev. Ali umetnostne smeri, zastopane v ustvarjanju obeh Kraljev in Tratnika, ne uničujejo starejših smeri, izraženih v delih ostalih slikarjev? Ali je to sploh še umetnost? In če je umetnost, — katera smer je »pravilna«? Kje je norma, s pomočjo katere lahko izrečemo svojo sodbo? In če pomenja ta najnovejša umetnost napredek, — ali ne zanikuje tega, kar je bilo ustvarjeno pred njo? Kje je potemtakem sploh kaj stalnega

v umetnosti? — Takšna in podobna vprašanja se pač nehoti vsiljujejo marsikomu, ki je ogledoval zadnje naše razstave in tudi to najnovejšo, — in zato pač ne bo odveč, če skušam odgovoriti na kratko na ta vprašanja.

Kdor pozna vsaj v glavnih potezah zgodovinski potek upodabljalčne umetnosti, ve, da umetnostno ustvarjanje ni nekaj stalnega, neizpremenljivega. Kaj pa prav za prav izraža umetnost? Razmerje med umetnikom in zunanjim svetom, — način, kako gleda umetnik v svet; oblike njegovega ustvarjanja so jezik, s katerim skuša izraziti to, kar se godi v njegovi duši pod vtiskom zunanjega sveta. Umetnostno hotenje pa je vedno objektivno, vedno odvisno od tisočih slučajnosti, spojenih z danim momentom in umetnikovo individualnostjo. Ta individualnost sama pa tudi ni nekaj povsem samostojnega, ampak izvira iz neštetič čimov, predvsem pa je zvezana s svojim lastnim zgodovinskim časom. Umetnost je torej ravnotako raznolika, kakor življenje, s katerim je nerazdružno spojena, in je samo eden njegovih najelementarnejših izrazov.

Jasno je, da umetnostno izražanje niti pri dveh umetnikih ne more biti enako, — še večja pa postaja ta razlika v časovni razdalji, kjer se pridružuje razliki med osebnostmi še razlika v osnovnih pojmovanjih, izvirajočih iz danega časa. Tako je bilo vedno tekom zgodovinskega razvoja umet-

nosti — in naš čas tudi ne tvori izjeme. Umetnost, t. j. njena notranja vsebina, njeni problemi ostajajo sicer vedno isti, razvijajo, izpreminjajo pa se njene oblike, kakor se izpreminjajo oblike življenja in vseh njegovih pojavov. Moč tradicije je sicer velika in tradicija vlada mnogokrat celo tam, kjer se včasih v prvem hipu zdi, da je že premagana in je več ni. Novo pokolenje pa se vedno bori s starim, — v tem se ravno izraža njegova lastna ustvarjalna moč. Pred vsakim novim umetniškim pokolenjem stojijo isti problemi, katere je reševalo že prejšnje, — novo pokolenje pa jih skuša rešiti po svoje, skuša najti lastne, nove poti do cilja, nove oblike, s pomočjo katerih hoče izraziti svoje razmerje napram zunanjemu svetu.

Pascal je nekoč dejal: »Vsak napredek je nova vrsta zmote.« Mutatis mutandis velja to tudi za upodabljalčno umetnost. Vsaka nova pridobitev v reševanju umetnostnih problemov je pač samo nov polkus razrešitve teh problemov. S tem seveda ni rečeno, da je vse, kar je novo, tudi že dobro in lepo, in vse, kar je starega, slabo; kvaliteta umetnine ni s tem v nobeni zvezi. Kakor so bili na pr. med impresionisti dobri in slabi umetniki, ravnotako so tudi med t. zv. ekspresionisti poleg velikih umetnikov lahko tudi — koplariji. Vsaka umetnost je pristna le tedaj, če res izvira iz notranje potrebe umetnikove in svojega časa in če ustvarja vzajemno notranjo vez med

umetnikom in gledalcem, ki je prvi predpogoj vsake prave umetnosti.

Kakšna je umetnost na naši razstavi? Ne pojdem od slike in od kipa do kipa, — saj kritikova naloga ni katalogizirati in klasificirati, še manj pa rogati se in zabavljati. Označiti hočem samo to, kar se mi zdi za razstavljene umetnine najzanimivejše. Ena smer je na razstavi čisto jasna: ta, v kateri je zastopan še čisti impresionizem; ostali umetniki pa se čedalje bolj oddaljujejo od njega ter se v večji ali manjši meri približujejo t. zv. ekspresionizmu. Impresionistične umetnine napravljajo samo zunanji optični vtis predmeta — brez ozira na njegovo notranjo vsebino. Seveda pa tega ni vzeti čisto dobesedno. Močna umetniška osebnost gre tudi v impresionizmu preko teh mej, — ker se pač nikjer ne da vkleniti in omejevati.

Med impresionisti na naši razstavi je vsekakor najizrazitejši g. Vavpotič, ki pa je — žal — zastopan le s tremi portreti. Tehnika je virtuozna, predmetna in koloristična kompozicija dela neprisiljen vtis naravnosti; portretna naturalistična podobnost je spretno pogojena. Vavpotič gre vedno isto pot, ki pač odgovarja njegovemu lastnemu hotenju. Novosti se izogiba — in od tod velika razlika med njegovim pojmovanjem problemov in pojmovanjem drugih na pr. Tratnika. Mislim pa, da mu nihče ne more odrekat enega: da ima slikarska sredstva popolnoma v oblasti, da ni samo izbo-

ren risar, ampak tudi kolorist, da opiše z veliko ljubeznijo svoje predmete in da je predvsem dekorativen. Zlasti njegov portret sedeče gospe je izborni skomponiran in jako mlkaven v svojih detaljih.

Sam sebi in svojem impresionizmu je ostal zvest tudi g. Zmitelj, ki je razstavil devet skrbno izdelanih slik, skomponiranih povečini v enotnem barvnem tonu, dekorativnih, ki pa v njih ni vsebinske poglobitve. Tudi Saša Šantel sledi kot slikar impresionističnim tradicijam, je pa veliko zanimivejši kot grafik. V svojih lesorezih: portretih umetnikov dosega z majhnimi sredstvi velikopoteznost in karakterizacijo, v ostalih je jako dekorativen, na pr. v »Motivu iz stare Reke«. — Zanimivi so tudi akvareli g. Zupana, ki se že oddaljuje od čisto predmetnega impresionizma in skuša podati nekaj več, poseči globlje ter ustvariti sintezo optičnega vtiska. Podobno vzporedno pot gre tudi ukvarjanje gg. Klemenčiča in Gustinčiča. Čisto predmeten je razstavljen portret g. Simončič, osamljen pa stoji g. Kambič s svojim naturalizmom. Sam in različen od vseh ostalih je g. Gaspari, ki zna ceniti meje svoje moči in podaja samo to, kar je res njegovo.

Od vseh teh umetnikov pa se živo razlikujejo ostali, ki zastopajo nove smeri in pomenjajo bodočo slovensko umetnost. Dobro je, da so razstavili skupaj z impresionisti; tako sli-

Najnovejša poročila.

MINISTER PUCELJ V SKOPLJU.

— Skopje, 26. maja. V ponedeljek se je mudil tukaj minister za kmetijstvo Pucelj, ki je posetil skopeljsko posadko in se prisrčno razgovarjal s častniki in vojaki. Zatim je posetil kmetijsko šolo in državni sadovnjak. Minister je v torek odpoval v Beograd.

JUGOSLOVENI ZAHTEVAJO OTOK TRSTENIK.

— Beograd, 26. maja. Župani na otoku Krku so poslali beogradski vladi prošnjo, da naj posreduje pri rimski vladi za evakuacijo otoka Trstenika med Rabom in Cresom, ki spada upravno pod občino Rab in ima važno pozicijo v gospodarskem in plovbenem oziru.

BURNA SEJA RADIKALNEGA KLUBA.

— Beograd, 26. maja. Danes dopoldne je imel radikalni klub precej burno sejo, na kateri je govoril Nikola

Pašić dve uri ter naglašal, da je glavna stvar, da se čimprej sprejme ustava. Dr. Velizarju Jankoviću je bila izrečena zaupnica ter je verjetno, da bo preklical svojo demisijsko. Razpravljalo se je tudi o agrarni reformi in je bilo sklenjeno, da se muslimanom iz južne Srbije ugodi po možnosti.

AVTO RAZMEJITVENE KOMISIJE PONESREČIL.

— Maribor, 27. maja. Avtomobil naše razmejitvene komisije je zavozil v otok Pesnico. Eden potnikov je mrtev, več pa ranjenih. Podrobnosti še niso znane.

ZAUPNICA PARLAMENTA BRIANDU.

— d. Pariz, 26. maja. Zbornica je sprejela s 408 glasovi proti 103 glasovom prvi del dnevnega reda Araga, ki je izjavil, da predstavlja londonski ultimatum najmanjšo mero neobhodno potrebnih garancij. Drugi del dnevnega reda, ki izreka vladi zaupnico glede iz-

vedbe razorožitve in popolnega plačila, pri čemer naj se v potrebi nemudoma uporabijo sankcije, je bil sprejet z 390 glasovi proti 162 glasovom. V splošnem je bil dnevni red Araga sprejet z 419 glasovi proti 170 glasovom.

Gospodarske vesti.

BORZA.

— Curih, 25. maja. Devize, Berolin 9.25, Holandija 198.50, Novi Jork 557, London 22.14, Pariz 48.35, Milan 80.62, Bruselj 48.35, Kodanj 100.80, Stockholm 130.25, Kristijanija 87.25, Madrid 74, Buenos Aires 175, Praga 8.25, Budimpešta 2.50, Zagreb 4.50, Bukarešta 3.60, Varšava 0.60, Dunaj 1.37 1/4, avstrijske krone 1.02.

— d. Dunaj, 25. maja. Devize, Amsterdam 20.325—20.425, Zagreb 451 do 455, Beograd 1801—1821, Berolin 944 do 950, Budimpešta 253—256, Bukarešta 980—990, London 2257.50—2277.50, Milan 3120—3140, Novi Jork 569—573, Pariz 4905—4945, Praga 845—851, Sofija 695—705, Varšava 54—56, Curih 10.212'50—10.262'50, Valute: dolarji 564 do 568, levi 687.50—697.50, nemške

marke 954—960, angleški funti 2240 do 2260, francoski franki 4880—4920, holandski goldinarji 20.225—20.325, lire 310—3130, dinarji (1000) 1795—1815, dinarji (100) 1785—1805, poljske marke 57—59, romunski lei 972.50—982.50, švicarski franki 10.150—10.200, češko-slovaške krone 845—851.

— g. Paša v gozdovih. Iz ministrstva za šume in rude poročajo: Interesenti in nekateri listi so sklep ministrstva za šume in rude z dne 14. maja 1921, št. 9202, razumeli tako, da je paša dovoljena tudi v mladih gozdih. Tako razumevanje je popolnoma napačno. Paša je, ako se prej naznani lastniku in plača pristojbina, dovoljena samo v onih gozdovih, o katerih so gozdni strokovnjaki dognali, da so toliko zarastli, da jim živina ne more škodovati. Živina se v nezarastle gozde ne sme goniti, ker bi napravila veliko škodo in bi bili mnogi gozdi uničeni.

— g. Znižanje cen industrijskega

premoga v Italiji je stopilo v veljavo v prvi polovici maja. Westfalski premog se oddaja po 275 lir, gornjeslezjski in belgijski po 260 lir, vestfalski koks po 380 lir in koks iz Gornje Slezije po 350 lir za tono.

Turistika in sport.

— S. k. Primorje in Sparta otvorita v nedeljo, 29. t. m. novo nogometno igrišče na Dunajski cesti za Aleksandrovo (artilersko) vojašnico ob 17. popoldne s tekmo proti reprezentanci Slovenije (S. k. Ilirija), ki nastopi v sledeči postavi: Pelan, Pretnar, Saleker, Vrančič, Zupančič, Držaj, Baline, Bregar, Dürschmid, Oman, Vidmajer. Predprodaja vstopnic se vrši do nedelje popoldne pri tvrčki Bar, Cankarjevo nabrežje in pri blagajni kavarne „Zvezda“.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Vestna gospodinja tudi kuharica sprejme službo v privatni hiši. Cenjene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod „Privatna hiša/3621“.

50 m³ lepih suhih hrastovih desk in plobov se ugodno proda. Vpraša se pri Stefanu Erman, St. Vid nad Ljubljano 4. 3624

Soliden gospod išče meblvano sobo za takoj ali pozneje. Cenj. ponudbe pod „Soliden/3625“ na uprav. Slov. Naroda.

Pozor, industrijska in stavbena podjetja! Naprodaj parna stroja in 40 konjskih sil, več vrst strojev za izdelovanje opeke, mnogo drugega stavbenega materiala, orodja in jekla. Pojasnila daje F. Svetelšek II. ul. 102 Sisak. 3611

Kupi se stara, dobro ohranjena decimalna

tehtnica

za težo 700—800 kg. Ponudbe z navedbo cene pod „Tehtnica/3576“ na uprav. Slovenskega Naroda. 3576

Proda se skoro nova bela obleka za 8—9 let starega dečka. Ogleda se: Trnovski pristan 10. Polutnik.

Proda se damska suknja 600 K, letne obleke. Ogleda se lahko od 12—1 ure hotel Tratnik št. 10.

Cenó se proda peščitirana spalnica, ogledalo z marmorjem, 2 mizi, ura, škornji št. 44 in kuhinjska oprava. Ogled od 10. naprej. Prešernova ul. 50, II., vrata levo. 3629

Proda se večja množina enkrat rabljenih vret (juta) za moko. Dopisi pod „Juta/3618“ na uprav. Slov. Naroda. 3618

Kupim več vagonov želoda. Ponudbe z navedeno ceno pod „Želod/3619“ na upravništvu Slovenskega Naroda. 3619

Soba meblvano, mesečno, išče inženir s soprogo brez dece. Visokost najemnine postanska stvar. Ponudbe na hotel Tratnik, soba 10. Inženir AP. 3614

Kupi se lahek enovprežni voz eventualno tudi za dvovprežno vožnjo, nov ali rabljen, vendar v brezhibnem stanju. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „voz/3612“. 3612

Išče se

acetylenki aparat za približno 50 luči: Jadransko hotelsko i kupališno d. d., Crikvenica. 3607

Kompanjon.

Iščem kompanjona z večjim kapitalom za večjo parno žago na Gornjskem. Ponudbe pod „Parna žaga 105/3590“ na uprav. Slov. Naroda. 3590

Modni salon Nina Pressl

Sv. Petra cesta številka 20, potrebuje takoj več izurjenih šivili. 3617

Prodajalka,

le dobra moč, se takoj sprejme proti dobri plači. Ponudbe na upravo Slov. Naroda ako možno s fotografijo pod „Prodajalka/3578“. 3578

Učenka se sprejme pri M. Podkrajšek, frizer za dame in gospode, Ljubljana, Sv. Petra cesta. 3562

Klavir

znamka Czapska, s slonokoščeni tipkami, se radi selitve proda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3541

Klavir,

dobro ohranjen, se proda radi pomankanja prostora za 6000 K. Tržaška cesta št. 45, Feliks Povše 3550

Kupite in berite hudočasno kratkočasnice

„Poper in paprika.“ Cena s poštnino 8 K.—Denar se prosi naprej. Dobi se v vseh knjigarnah. 2588

Ženitna ponudba!

Boljša gospodična, 23 let stara, se želi seznaniti z inteligentnim gospodom najraje z drž. uradnikom. Sprejemajo se le resne ponudbe, če je mogoče s sliko, katera se vrača. Pošilja naj se pod šifro „Resnost/3628“ na uprav. Slov. Naroda. 3628

Družabnik

s kapitalom ali brez kapitala se išče za staro vpeljano špecijalno trgovino na malo in veliko v Ljubljani. Pogoji starost 28—40 let, oženjen. Navesti je tudi kje in koliko časa v tej stroki služboval, čas nastopa ev. pogoje. Ponudbe pod „J. K. 66“ pošto ležeče Ljubljana. 3627

Kontoristinja

se takoj sprejme. Strojepisja in srbohrvaščine zmogne imajo prednost. Najančne ponudbe z referencami in zahtevo plače na Kolinske tovarne v Ljubljani. 3622

V Ribnici

ali bližini iščem sobo in kuhinjo za stanovanje. Pismeno ponudbo prosim na uprav. Slov. Naroda pod „Stanost/3626“. 3626

Inteligentan skladištar

iz željezne ili event. iz bovine (barvne) struke, ki je u hrvaškemu ili slovenskom i njemačkom jeziku, govori i pismu potpuno vješt, traži se za odmah! Reflektanti sa dugogodišnjim svjedočbama neka šalju svoje ponudbe naznaku platežnih uvjeta na ravateljstvo „MUNDUS“ hrvatske tvornice pokućstva iz savijenog drva d. d., V. razdin. 3630

Hiša z vrtom in trgovino se da vsled bolezni v najem. Ponudbe pod „V najem/3592“ na upravništvu Slovenskega Naroda. 3592

Naprodaj v Krškem edenadstropna hiša z vrtom, pripravna za vsako obrt. Josip Kaplan, Krško 89. 3575

Proda se lepa napol krita kočija. Jeranova ulica št. 5, Trnovo. 3579

Gospodična

zmogna popolnoma slovenskega in nemškega jezika ter vseh pisarniških del, deloma pa srbohrvaščine in italijanščine, dobra korespondentinja z večletno prakso, išče primerne službe, najraje pri kakem listu. — Ponudbe pod: „Julij 1921/3595“ na uprav. Slovenskega Naroda. 3595

Šepo majhno posestvo

ležeče med Kranjem in Škofjo Loko ob železniški progi, obstoječe iz dobro zidane kmetijske hiše, zraven stoji zidan hlev, spredaj z velikim sadnim vrtom, dvoriščem, velikim travnikom in gozdom, se takoj ceno proda. Naslov pove uprav. Slov. Nar. pod št. „1000“/3494“. 3578

Potrebujem 2 delavca za izdelovanje navadnih stolov iz pripravljenega okroglega lesa. Zasluzek po sposobnosti 5—6000 K mesečno. Ponudbe na Vule Veličkovič, Niš. 3608

Učenka

z dobrim šolskim spričevalom, se sprejme v trgovino mešanega blaga. Ivan Slavinec, Šmartno pri Litiji. 3608

Blagajna št. 4

se ceno proda. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3689

Sprejme se takoj strojepiska

z zadostno prakso ki bi bila zmogljiva samostojne korespondence za večjo manufakturno trgovino. Naslov pri upravi lista. 3600

Prodajo se trije jekleni zastorji

(Rollbalken) z vrati, pripravi za trgovine. Vpraša naj se v Sokolskem domu na Viču. 3573

Književni vijesnik za ljetnu sezonu naručite si odmah novo izšlo knjigo JIRASEK: **Filosoofska historija** K. 30. Najbolji historički roman čeh. naroda, koja je izšla kao prvo hrvatsko jubilejno izdanje. Pouzećem K. 30. **Saljo J. Korejak**, središnjica Češko-Jugoslavenske knjižare Zagreb, Hatzova ul. 15. 3398

Višeta moderna svetilka iz mededne petrolej. prav malo rabljena, se ceno proda. Istotam se prodajo malo rabljene gramofonske plošče. Poizve se v uprav. Slov. Naroda. 3566

Želim

vstopiti v kako trgovsko podjetje kot pomočnik, imam tudi nekaj premoženja. Govorim slovensko srbohrvaško in nemško. Ponudbe je poslati pod „B. C./4581“ na uprav. Slov. Nar. 3581

Deklica

stara 15 let, zdrava in močna, poštena, imam tudi nekaj premoženja. Govorim slovensko srbohrvaško in nemško. Ponudbe je poslati pod „B. C./4581“ na uprav. Slov. Nar. 3581

Proda se popolnoma opremljena vila

na Bledu blizu zdravniškega doma. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 3585

Mlad gospod

išče boljšo mesečno sobo eventualno s hrano. Ponudbe pod „D. E./3572“ na uprav Slovenskega Naroda. 3572

Majhno posestvo

naprodaj 15 minut od Poljčanske postaje tik glavne ceste. Obstoji z zidane hiše z dvema velikima sobama, kuhinje, kleti, dalje kravji in svinjski hlevi, velik sadonosnik blizu 200 velikih sadnih dreves, njive, travniki vse v najboljšem stanju. Zaradi bolezni se takoj proda. Pripravno je tudi za veliko mizarstvo ali sodarstvo. Pojasnila daje **Ivan Kamenar, Spodnje Poljčane, pošta Poljčane.** 3571

Medić, Rakovec & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.
Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skiadišče: Novisad.
Brzljavi: Meraki, Ljubljana. Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarjski klej, pleškarski, slikarski in mizarjski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emailni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

Št. 1825.

3616

Razglas.

Dne 30. maja 1921. ob enajstih bo pri gradbeni direkciji za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg št. 1. II. nadstropje, v sobi št. 3

ponudbena obravnava

za prevzem raznih adaptacijskih del pri
deškem ozgajališču v Kočevju, okrajnem sodišču v Brežicah, otroški bolnici v Ljubljani, hiralnici za umobolne v Ljubljani,

nadalje **dovršitvenih del pri bolnici v Brežicah in dobave okenskih zastorov za državno realno gimnazijo v Celju.**

Podatke, pojasnila in informativne pripomočke dobivajo interesenti med uradnimi urami pri oddelku IV b gradbene direkcije ter glede dobave okenskih zastorov tudi pri okrajni gradbeni sekciji v Celju.

Ponudbe morajo biti zapечатene, pravilno kolkovane, opremljene s potrdilom, da je vplačan pri finančni deželnih blagajni, oziroma davčnem uradu v Kočevju, Brežicah, odnosno Celju vadlj. v znesku 5 % ponudne svote in z izjavo, da ponudnik v celoti sprejme stavne pogoje.

Gradbena direkcija si izrečno pridržuje pravico, da odda dela brez ozira na ponujeno svoto.

Gradbena direkcija za Slovenijo.

V Ljubljani, dne 21. maja 1921.

Gradbeni direktor:

Ing. Anton Klinar, s. r.

Št. 11433, ref. X.

3635

Razglas.

V smislu § 53 občinskega reda razglasa mestni magistrat, da so računski sklepi mestne občine ljubljanske za upravno dobo 1919/20, in sicer:

mestnega zaklada, ubožnega zaklada, zaklada meščanske imovine, mestne pehotne vojašnice, mestne klavnice, mestnega vodovoda, amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila, mestne elektrarne, mestne plinarne, mestnega pogrebnege zavoda, mestne zastavljavnice, mestne priprege in ustanovnega zaklada

dogotovljeni ter bodo občanom 14 dni, t. j. od 27. maja do 10. junija 1921, v prostorih mestnega knjigovodstva na vpogled.

O pravočasno vloženi ugovori bo razsojal občinski svet.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 23. maja 1921.